

Učiteljski TOVARIŠ.

List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. vsakega meseca na celi poli. Cena mu je za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 kr. Spise in dopise prejema vredništvo; naročnino in oznanila pa prejema in razpošiljanje oskerbuje založništvo.

List 3.

V Ljubljani, 1. februarja 1881.

Tečaj XXI.

Ljubezen do domovine.

Blaga so vsaka čutila, ki ljudi med sabo zvezujejo in jih napeljujejo h kreposti. Takim čutilom se sme prištevati tudi ljubezen do domovine. Sicer se marsikdo ponaša s svojimi splošnimi človeškimi občutki, da bi zniževal ljubezen do domovine, rekoč: „Moja domovina je ves svet; „zakaj bi kraj, kjer sem bil rojen, posebno ljubil, kajti ni boljši od „drugih krajev, v katerih se isto tako dobro ali še bolje živi; ljubezen „do domovine je samoljubje, mnogo ljudi je goji, a misli da je s tem „pravico dobilo, drugačne ljudi sovražiti“. Tako marsikater govori, a taka modrost je podla; kdor tako beseduje, hoče vse, kar človeka vzdvišuje in ga na delo budi, v blato pogaziti, njemu je vse to neumnost ali slepotija. Res, da moremo vsemu svetu reči: naša domovina si, tudi vera nam zapoveduje, da ljubimo vse ljudi brez razločka stanu in kraja, ker so in imajo biti vsi otroci jednega in istega nebeškega očeta; a ta resnica, prva v človeški družbi, ne odpravi drugih, tesnejših družinskih vezi, in vera noče nikakor odpraviti ljubezen do domovine iz sveta, kakor tudi ne odpravlja ljubezen med stariši in otroki, med sorodovinci in prijatelji. Tudi to je dejanstvo, da še človeštvo deli v narode, in Bog sam je to poterdil, ker si je v starem zakonu izvolil posebno ljudstvo, kateremu je izročil svoje obljube. Vsak narod je celota ljudi, katero več ali manj veže jezik, običaji, slava minulih in upanje bodočih dni. Komur je to samoljubje ali samopridnost, takemu je tudi ljubezen otrok do starišev egoizem, in zarota proti drugim ljudem. Ljubezen do domovine je zmirom blago čutje, naj kdo ljubi majhno ali veliko deželo. Ni ga ljudstva, ki bi ne imelo svojih posebnih slavnih spominov, zanimivih krajev, dobrih naprav in lepih navad, ki bi ne štel med svoje slavnih

rodoljubov, tedaj je tudi opravičena ljubezen do svojega domačega kraja, do domovine. Ljubezen do domovine pa nikakor ne zahteva, da bi človek povzdigoval svoj rod nad druge; pravi rodoljub ne sovraži drugih narodnosti, marveč spoznava v različnosti narodov modro božjo previdnost, ki ravno s tem zabrani, da se občni zleg ne razširja tako hitro po svetu. Po izvornem grehu in po ošabnosti ljudi na zemlji, so postala narodnosti na svetu, a milost je viša nad zadolženjem, sv. Duh je na binkoštni dan govoril v vseh znanih jezicih, in veselo oznanilo milosti in odrešenja so nesli apostoli vsem narodom na zemlji, a vsakemu le v njihovem jeziku. Ljubezen do narodnosti ne izključuje tedaj ljubezni do vesoljnega človeštva, marveč jo le blaži, in kar mi sebi želimo, to tudi drugim privoščimo. Gole besede o liberalnosti o humanizmu pa nikjer in nikdar ne morejo nadomestiti prave kerščanske ljubezni, ki obsega vse ljudi različnih narodnosti; liberalci imajo mēd na jeziku, a strup v sercu. Ti pa mili moj narod slovenski, okleni se stanovitno katoliške cerkve, ona bode varovala, ona bode branila tvojo narodnost, kakor ob začetku kerščanstva, o prihodu Solunskih bratov, tako tudi sedaj v devetnajstem stoletji.

Perva odgoja otrokova.

(Spisal Jos. Ciperle.)

3.

In kaj je namen človeške odgoje? Kaj nameravamo ž njo? Njen namen, njena naloga je razvoj in dopolnevanje vseh človeških moči in zmožnosti.

Človek je iz duše in telesa. Duša je nevidna, teló je vidno. Telo je brez duše mertvo, duša je tedaj oživljajoči princip telesa. Vendar telo ni samo ódeja duše, nikakor ni ono le ječa, v katero je vklenena duša, ampak ono je korenina in podlaga duši; ono je glavni pogoj duševnega življenja in razvoja.

Duša je sicer zelo odvisna od telesa. Že stari Rimljani so izpoznali to resnico. Priča nam to njihov izrek: „Mens sana in corpore sano“, — zdrava duša v zdravem telesu.

Kdo ne vé, kolikrat so provzročile telesne bolečine duševne bolesi? Na telesu bolehen človek je otožen, čmeren, on sovraži druge, on jim je nevošljiv njihove sreče.

A tudi velik je vpliv duše na telo. Velika žalost, velike skerbi so dostikrat v kratkem času pobelile marsikomu lase. V izgled nam bodi Marija Antonijeta in Tomaž Moor. Ali ni že dostikrat hud strah pokvaril zdrave ude človeku?